

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 307. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960908640/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

17. Fabel af Bidderman.

Nye Prøve paa Rævens List.

Ræven, da han havde udspioneret, at en Bonde agtede sig til Kiøbstæden med en Hob fæde Vare, pønsede han paa hvorledes han kunde bemægtige sig en Deel deraf. Han saae, at derudi var stor Vanskelighed. Ham rand vel i Sinde et Paafund, hvorved saadant kunde erhverves; Men, som det samme var af den Beskaffenhed, at det ikke uden Fare for Liv og Lemmer kunde i Verk sættes, var han længe tvivlraadig i hvad han skulde gjøre. Endeligen, saasom hans Tænder løb i Vand efter de fæde Vare, besluttede han at underkaste sig Faren sigende: Hvo som vil vinde maa og vove. Han lagde sig derfor som død med udstrakte Been paa Bondens Vey. Bonden, som dette blev vaer, sagde: Her ligger en død Ræv, Skindet deraf kand komme mig til Nytte. Dog, saasom han ofte tilforn havde havt Prøve paa Rævens Listighed, gav han den tre dygtige Slag med sin Svøbe, for at være forvissat om, at den var reent død. Saasom Ræven med en heroisk Bestandighed udstod disse Slag, tvivlede Bonden ikke meere om Sagen, og derfor slængede den bag paa Vognen, og fortsatte sin Reyse. Imidlertid gjorde Ræven et fortreffeligt Maaltid, udledede det beste og fædeste, og efterat han havde ædet sig saa mætt, at hans Mave var spendt som en Tromme, sprang han uformerkt ned af Vognen, førende med sig saameget af de fæde Vare, som kunde være tilstrekkeligt for et andet Maaltid. Da Bonden endeligen kom til Torvet, fornam han, at Ræven var forsvunden og at hans beste Vare vare enten fordervede eller opædte.

Fabelen viser, at visse Fordeele ikke uden Fare kand erhverves, og at gierrige og graadige Mennesker ikke tage i Betænkning at vove Liv og Lemmer for at fyldestgiøre deres Begjærligheder.

MORALSKE FABLER

18. Fabel.

Om Gøgen.

Gøgen anrettede engang en Concert, og inviterede andre Fugle at høre sin Stemme. Men han blev udpibet. Dog fandtes der nogle Fugle, blant hvilke var en Skade, som meenede, at Gøgen herudi skeede U-ret, efterdi han havde en Stemme, som ikke var at foragte. Men Ørnen svarede dertil: Hvis Gøgen havde været ombeden at synge, vilde man havde fældet mildere Døm over ham; Men saasom han ubeden haver inviteret andre at høre sin Stemme, og derved givet tilkiende de høye Tanker, han havde om sig selv, bliver Stemmen nøyere examineret.

Fabelen lærer, at intet, som er middelmaadigt, tolereres hos dem, som give sig ud for Mestere, og er det derfor, at en Autor, som er befalet at skrive, critiseres ikke saa meget som en Poët, der alleene skriver for at lade see sin Poëtiske Geist. Hvi de samme Gierninger blive meere censurerede hos een end hos en anden, giver Horatius tilkiende udi saadant Vers.

— — mediocribus esse Poëtis

Non homines, non Dii, non concessere Columnæ.

19. Fabel.

Om Skorsteen-Feigeren.

Den Skorsteen-Feiger, som var beskyldt for Tyverie, blev greben, og af Øvrigheden indsluttet udi Stadens almindelige Fange-Huus, som var vel forsynet med stærke Dørre og Laase. Den paafølgende Dag blev berammet til Forhør, men da Stadens Tienere komme ind udi Huuset for at føre Fangen til Tinget, var Skorsteen-Feigeren forsvunden, saasom han havde taget Flugten igiennem Skorsteenen.

Fabelen lærer, at man maa indrette Lukker og Fængsler efter Fangernes Beskaffenhed: Saaledes, at, naar man indslutter en Smed, maa man forsyne Dørre ikke